

pokrio. Iz presude nije vidljivo koje je sve rizike osiguratelj preuzeo na sebe. Izgleda da je preuzeo odgovornost za štete koje nastanu iz razloga za koje brodar odgovara. Inače se iz stajališta suda ne može izvesti zaključak da osiguratelj načelno ne odgovara za štetu za koju brodar nije odgovoran. To sve ovisi o uvjetima police osiguranja.

c/ Isto tako sud nije pobliže obrazložio svoje stajalište da brodar ima pravo dokazati, unatoč okolnosti, da je izdao čistu teretnicu, da je robu u pokvarenom stanju primio na prijevoz. Ovo pravo ima na osnovi Konvencije o teretnici od 1924, ali je poznato da sudovi, primjenjujući princip zaštite dobre vjere trećega, ne dopuštaju taj dokaz proti trećem primaocu. Izgleda da je sud odlučio da su okolnosti bile takve da brodar nije mogao, upotrebom normalnih sredstava, prilikom ukrcaja kontrolirati stanje robe. Ovo je tim opravdanije što je roba bila u sanducima. Pod ovim pretpostavkama sudovi općenito dopuštaju protudokaz unatoč čistoj teretnici.

B.J.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 20.I 1966.

Entreprise Franciosa c/a
Cies d'assurances La Neufchate-loise et Helvetia
i Ets Servaux

Lučki skladištar - Odgovornost - Viša sila - Lučki skladištar odgovara za štetu na robi ako ne dokaže da je šteta prouzrokovana višom silom - Nevrijeme praćeno kišom i snijegom, pa makar bilo i izvanredno, nije viša sila, ako se moglo predvidjeti u odnosnoj godišnjoj dobi - Pod ovim uvjetom skladištar je dužan robu uskladištenu na otvorenom skladištu pokrivačima tako zaštititi da se izbjegne svaki prodor vode - Radi se o skladištarovoj gruboj nepažnji ako za zaštitu robe upotrijebi porozne i stare pokrivače i u nedovoljnom broju, a i tako da se na kupovima stvaraju lokve vode od kiše ili snijega - Skladištar se ne može pozivati na okolnost da je od svog sukontrahenta, poduzeća koje iznajmljuje pokrivače, dobio slabe pokrivače - Pravomoćna je klauzula ugovora između skladištara i poduzeća koje iznajmljuje pokrivače, a tom klauzulom poduzeće otklanja odgovornost za slabo stanje pokrivača, jer je skladištar bio dužan prilikom preuzimanja pokrivača utvrditi njihovo stanje

Skladištar je primio na uskladištenje određenu količinu farmaceutske robe. Roba je bila uskladištena na ot-

vorenom skladištu i pokrivena pokrivačima /ceradama/ koje je skladištar unajmio od poduzeća koje se bavi tim poslom. Za vrijeme uskladištenja nastala je oluja velike jačine, praćena kišom i snijegom, i to je trajalo nekoliko dana.

Osiguratelji, koji su vlasnicima nadoknadili štetu i time stupili u njihovu pravnu poziciju, tuže skladištara za naknadu štete.

Skladištar se brani pozivajući se na višu silu. Tvrdi naime da je kritične prigode u luci /Marseille/ vladalo tako jako nevrijeme koje nije bilo zapamćeno zadnjih stotinu godina.

Drugostepeni sud ovo stajalište nije prihvatio nego je, potvrđujući prvostepenu presudu, skladištara obvezao na naknadu štete.

Što se tiče više sile, o njoj se radi, kaže sud, onda kad je događaj nepredvidljiv i neotklonjiv tako da čini nemogućim izvršenje dužnikovih obveza. U konkretnom slučaju radilo se zaista o velikom nevremenu, ali uvijek takvom koje se, za prosinac, u luci Marseille moglo predvidjeti. Skladištar je dakle bio dužan ili uskladištiti robu u zatvorenom skladištu, ili, ako ju je već uskladištio na otvorenom, poduzeti takve mjere da se izbjegne svaki prodor vode u kup robe.

U postupku je dapače utvrđeno da su pokrivači bili stari i porozni, pa da je to razlog prodoru vode.

Skladištar se poziva na okolnost da je on sve pokrivače unajmio od poduzeća koje se tim poslovima bavi, pa da nije imao razloga ne vjerovati da pokrivači nisu u ispravnom stanju. U potkrepu svoga stajališta poziva se na tarife za obavljanje poslova u luci Marseille koje je potvrdio prefekt, a u kojima postoji klauzula da skladištar ne odgovara osim u slučaju njegove grube nepažnje. U ovom slučaju nije se moglo raditi o gruboj nepažnji, jer je upotrijebio pokrivače koje je dobio od navedenog poduzeća.

Sud nije prihvatio ovo stajalište skladištara. Skladištar je bio dužan, prilikom preuzimanja pokrivača, kontrolirati njihovo stanje, a osim toga morao je upotrijebiti toliki broj pokrivača i takvog kvaliteta da se pomoću njih može roba tako zaštititi da se izbjegne svaka šteta. U postupku je dapače utvrđeno da su pokrivači bili tako postavljeni da su omogućili stvaranje lokava vode na kupovima, što je također uvjetovalo prodor vode.

Skladištar je predložio sudu da kao njegovog jamca proglasi obveznim poduzeće od koga je unajmio pokrivače. Sud

je i ovaj zahtjev odbio. U ugovoru naime između skladištara i toga poduzeća navedena je klauzula prema kojoj: "kod preuzimanja zakupoprimac mora kontrolirati dobro stanje materijala. Zakupodavac otklanja svaku odgovornost za štete prouzrokovane vlagom..." Ova je klauzula primjenljiva jer je skladištar bio dužan kontrolirati pokrivače prije nego ih je preuzeo, i sud ne prihvaća tuženikovo stajalište da ona ne može doći do primjene jer da je u protivnosti sa svrhom ugovora.

/DMF 1966, str.544/

B.J.

Bilješka. - U gornjoj presudi je, po našem mišljenju, bitno to što skladištarov komitent, koji je dao nalog za uskladištenje robe, nije naveo da li će se roba uskladištiti na otvorenom ili zatvorenom skladištu. Pod ovom pretpostavkom skladištar je zaista, kao što to pravilno ističe sud, bio dužan robu ili smjestiti u zatvoreno skladište, ili poduzeti sve potrebne mjere da se roba na otvorenom skladištu očuva od kvara. Potpuno je druga situacija kad skladištar dobije nalog da se roba uskladišti na otvorenom skladištu. U ovom slučaju ne može se govoriti o skladištarovoj odgovornosti za svaku štetu, osim za onu koja je prouzrokovana višom silom. Davanjem naloga da se roba uskladišti na otvoreno skladište, skladištarov komitent mora preuzeti rizik za svaku štetu koja je takvim načinom uskladištenja svojstvena. To znači da će skladištar odgovarati samo pod uvjetom vlastite krivnje. Drugim riječima, ako nije poduzimao mjere koje se od njega normalno mogu očekivati. U gornjoj presudi ovaj problem nije bio interesantan, jer je očito da je postojala skladištarova krivnja u pogledu ulaganja dužne pažnje kod izbora pokrivača i načina osiguranja robe. U pretpostavci da se nije radilo o tako gruboj skladištarovoj nepažnji, on, po našem mišljenju, ne bi bio odgovoran ni za takvo nevrijeme koje ne sadrži elemente više sile, ali pod pretpostavkom da je postupio razumnom pažnjom. Poznata je činjenica da zbog jakih pljuskova, osobito onih koji su praćeni vjetrom, praktički nije moguće izbjeći svaki prodor vode kroz pokrivače. Kad skladištarov komitent daše nalog da se roba uskladišti na otvorenom skladištu, mora i sam snositi rizik toga naloga, a ne prebacivati ga na skladištara koji štetu praktički nije mogao otkloniti. Skladištarova krivnja će biti isključena samo onda ako je poduzeo sve mjere zaštite, osim onih koje ne mogu odoljeti višoj sili, pa ga treba proglasiti nevinim i ako poduzme mjere koje se normalno poduzimaju. To drugim riječima znači da te mjere moraju biti takve da štite robu od jednoga normalno predviđivog nevremena, a i onoga koje prelazi taj intenzitet, pa makar se ne radilo o višoj sili.

B.J.